

April 2022

1 april

Löss och såpa, och fina solrosgroddar

Nu har jag gett lössen en omgång med såplösning. Det sägs att koncentrationen bör vara 3-5% såpa, så jag har blandat:

40 ml såpa + 1 liter vatten = 3,8% lösning

Enklast är att applicera lösningen med en pumpsprayflaska. Om den tidigare innehållit någon kemikalie, som badrumsrengöring – måste man se till att rengöra flaskan noga då sådant kan skada växter.

Jag har en större pumpflaska som är speciellt avsedd för bekämpning av ohyra. Den fungerar så att man pumpar upp ett tryck i flaskan och sen trycker man på den röda knapp som gör att det börjar spruta ur munstycket. Fördelen är att man kan blanda en större mängd vätska på en gång, och att man slipper pumpa hela tiden, man bara håller in knappen, eller låser den i intryckt läge. Dessutom är den mer robust än flaskor som man köper olika rengöringsmedel i. Man måste vara noga med att spraya hela växten, även undersidan av bladen.

Behandlingen upprepas var 5e dag tills lössen är borta. Växten bör inte utsättas för solljus eller växtbelysning innan den torkat, då kan det bli brännskador på bladen. Om man vill kan man blanda såplösning i en hink och sedan doppa ner hela växten (inte rötterna och jorden), så att inga ytor/löss undgår såpan.

Jag har provat att grodda skalade solrosfrön tidigare, men inte lyckats så bra. De har blivit slemmiga och äckliga. Men nu fick jag tips av en väninna som jag vet brukar lyckas med detta. Hon sa att man måste skölja dem flera gånger om dagen, inte bara morgon och kväll som med de flesta andra groddar.

Jag har tagit några matskedar ekologiska, skalade solrosfrön och lagt dem i blöt över natten i en glasburk. Över glasburkens öppning har jag en bit tunt tyg fastsatt med en gummisnodd, så man kan hålla ut sköljvattnet utan att groddarna följer med.

Jag sköljt dem 3-4 ggr dagligen, och dessutom ställt dem upp och ner i en mugg så att allt överflödigt vatten rinner ut. Och det har lyckats jättebra, för första gången!

Solrosgroddar är så goda, milda och krispiga, kanske de groddar jag gillar bäst faktiskt, så jag är glad att äntligen ha fattat hur man gör för att lyckas. Det är ju hundra gånger billigare att grodda själv, jämfört med att köpa i mataffären, och mycket roligare!

8 april

Jag har en mus i mitt hus!

Eller om sanningen ska fram så är det inte bara en, utan flera. Någon hade ätit upp alla mina små salladsplantor, och några rosenskräror också, och inte var det sniglar...

Jag ställde ut musfällan i odlingsrummet, riggad med den klassiska ostbiten. Efter första natten var ostbiten borta, och även musen. Den hade lyckats ta ostbiten utan att ramla ner i buren. Men den andra morgonen satt det en liten mus där. Och sen har vi tagit två till. Den senaste hade krupit in i

buren utan att det fanns någon ost där. I vanliga fall brukar vi släppa ut dom utomhus, men det har varit ett sånt busväder dom senaste dagarna att vi inte har haft hjärta att kasta ut dom från den goa stugvärmen, ut i minusgrader, snöblask och snålblåst.

Vi har flyttat upp dom till fårhuset istället. Där kan dom bo, utan att göra någon skada.

En del kanske tycker att jag är knäpp, men vem kan slå ihjäl en sån liten gullis som sitter och tittar på en med sina svarta ögon, bara för att den råkat äta upp några salladsplantor. Inte jag i alla fall. Jag är väl yrkesskadad antar jag. Som veterinär är man inriktad

på att rädda djur, inte döda, om dom inte lider och är sjuka. Och med tanke på att det är värsta vintervädret ute, med snö, kyla och blåst, så kommer det att dröja innan man kan plantera ut någon sallad, inte ens i växthuset utan tilläggsvärme, så jag hinner så nytt.

Men då sätter jag nog ett lock över, för jag gissar att vi inte har fångat den sista musen i odlingsrummet ...

15 april

Halshuggna tomatplantor

Jag hade så rätt. Det var den första musen vi fångade, men inte den sista. Fyra till hamnade i rask takt i vår fälla och förpassades till annan bostad. Men sen var det slut på dessa små hyresgäster. Tyvärr hade de hunnit halshugga hälften av tomatplantorna innan de flyttade. Jag tror dock inte att det är någon katastrof. Jag har hört att Farbror Grön, dvs Johannes Wetterbäck som är en erfaren odlare, välkänd i odlarkretsar, brukar beskära sina tomatplantor för att få fler toppar på plantorna, och därmed större skörd. Han brukar dock beskära över andra eller tredje bladet, men det har mössen inte brytt sig om, så en del är knipsade strax ovanför det nedersta bladet. Jag får plantera om dom som vanligt och avvakta. Förhoppningsvis skickar de ut "tjuvar" i bladveckan och bildar nya toppar. För den som vill läsa mer om hur Johannes beskär sina tomater finns en utförlig artikel på hans hemsida som jag varmt kan rekommendera:

<https://farbrorgron.se>. Där finns mycket matnyttigt.

<https://farbrorgron.se/halshugg-dina-tomater-som-farbror-gron/>

Jag tror att det går att rädda de stympade plantorna och att vi får tomater i sommar också. Allt annat vore bedrövligt.

19 april

Fårsläpp och växtsläpp

Det var ovanligt varmt och skönt i mars, men sen kom vintern tillbaka. Det har gjort att det inte växt upp något gräs än i hagarna, så det har inte varit någon idé att släppa ut fåren. Men nu har våren kommit tillbaka med sol och värme, och då känns det trist att fåren ska stå inne. Därför släpper vi ut dom på ridvolten på dagarna och fodrar dom med hö där. Då får dom åtminstone sol på sig och litet motion.

Första dagen vi släppte ut dom skuttade dom omkring precis som korna brukar göra när man släpper ut dom på våren. Dom har rodeo och stängas med varandra på lek. Glada att komma ut i solen helt enkelt. Se själv -

http://www.forssten.com:8080/I_god_jord/Tradgardskalender/Tradgardfilmer/Farslapp.mov

Men på eftermiddagen vill dom in. Jag tror att våra damer blivit litet bortskämda, och tycker att det verkar för blött och blåsigt att ligga ute i mörkret på bara marken... Som väl är ser det hö vi fick in från våra egna fält i somras ut att räcka, trots att vi fortfarande måste fodra med hö. Man ser dock att hagarna börjar skifta litet i grönt, åtminstone fläckvis, så förhoppningsvis kan vi släppa dem på bete dygnet runt om någon vecka.

Nu har vi klätt in kanalplastväxthuset med bubbelplast och satt in frostvakt. Jag har flyttat ut en del växter dit, för även om LED-lamporna i odlingsrummet gör stor skillnad så finns det inget som går upp mot Guds välsignade solljus.

20 april

Ramslöken tittar upp, men inte melonerna!

Jag har försökt så ramslök många gånger men aldrig fått en enda planta. Sedan läste jag att om fröna ska gro måste de vara alldeles färska, så då gav jag upp mina försök. Men för tre år sedan (tror jag) köpte jag lökar, och några av dom har överlevt.

Jag satte 50 lökar och förra året kom ett tjugotal upp. Vi har inte kunnat plocka några blad än, men det gör inget för vi kan plocka i skogen och i har fortfarande kvar flera påsar med ramslök i frysen sedan förra året. Vi brukar göra pesto av den. Den håller jättelänge i kylen och är så praktisk att ha till hands. En klick ramslökspesto i pumasoppan förvandlar en enkel rätt till en lyxig anrättning. Så passa på att plocka om ni har möjlighet, för nu kommer den!

Det är inte så många melonfrön som grott, inte ens en fjärdedel av fröna, att jämföra med mjölmajsen som jag sått från eget frö där alla frön grott.

Eget frö har ofta bättre grobarhet än köpt frö, delvis beroende på att de egna fröna ofta är färskare. De fröer som man köper kan ibland vara ett par år gamla innan de kommer ut till kunderna. Olika fröer kan sparas olika länge. Jag vet inte hur det är med melonfrön. Tomatfrön kan man spara i många år.

Sen verkar meloner vara knepiga att odla på många sätt, men jag tänker inte ge upp ännu. Jag ska nog odla dem i det andra växthuset i år, där det är soligare. Det är litet tråkigt, för jag gjorde så bra plats åt dem förra året i tomatväxthuset. Men jag får klura ut någon bra plats i gurkväxthuset istället. I år blir det inga auberginer där, så jag kanske kan göra någon smart anordning på deras plats. Jag har ju en och en halv månad på mig innan frostrisken är över och jag vågar plantera melonerna i ett kallväxthus. Jag sådde nya meloner för några dagar sedan och några har börjat komma upp.

Men det är hög tid att börja så i växthuset och utomhus. I växthuset tänkte jag så rädisor, spenat och litet sallad på prov. Jag hade hoppats kunna plantera ut salladsplantor, men dem åt mössen upp... Jag gissar att temperaturen i kallväxthuset är kring nollan på nätterna. I det uppvärmda växthuset har det varit kring 25 grader på dagen och 7-8 grader på natten. Jag skulle helst vilja att det inte går under 10 grader, för tomaternas skull, men det blir nog snart varmare även nattetid.

Nästan alla bäddarna på friland täckte jag med gräsklipp i höstas, så det är inte mycket ogräs att rensa där innan jag kan så. Men gräsklippet isolerar, vilket gör att det tar längre tid för tjälen att gå ur jorden. Jag försökte köra ner jordtermometern i jorden för att se hur varmt det var där, men det gick inte att få ner den för jorden var fortfarande frusen. Den jord som inte varit täckt var temperaturen 9 grader. Jag hade inte trott att det skulle vara så stor skillnad. Jag ska fösa undan gräsklippet i bäddarna där jag ska så först, så att jorden värms upp.

21 april

Orangeriet växer fram

Igår fick Björne hjälp att sätta in de tunga fönstren och dörren till det lilla orangeriet. Det blir fantastiskt fint, och jag kan knappt bärga mig innan jag får börja inreda och installera mig där. Jag tror det kommer att bli ett favoritrum, både för mig och för vissa växter.

En del växter behöver övervintras svalt, typ 10 grader, men ändå ljust.

Sådana förhållanden är svåra att åstadkomma i ett bostadshus. Jag hoppas att orangeriet ska bli perfekt till det. Jag tänker speciellt på citronträd, olivträd och myrten, men även många andra växter skulle nog trivas där, som agapantus, fuchsia och pelargoner som står ute på sommaren.

23 april

Solbad och doftviol

Idag är det sabbat, och solen skiner. Hönsen brukar inte vara så pigga på att gå ut när det är kallt och blåsig. Om det ligger snö på marken går dom inte ut alls. Såna är dom. Men nu är det härligt ute, och dom passar på att ta sig ett sandbad. Det kallas för att "bala" och man tror dom gör det för att hålla fjädrarna i trim och hålla bort ohyra.

För många år sedan planterade vi doftviol som vi fick från mina svärföräldrars trädgård. Dom har inte växt så bra på den plats där vi planterade dom. Jag tror det kan vara litet för fuktigt där. Däremot har dom spritt sig till gräsmattan. Det var i gräsmattan dom växte hos svärföräldrarna. Doftviol är ätbara. Dom luktar och smakar som violpastillerna som fanns redan när jag var barn, och som jag tror finns fortfarande.

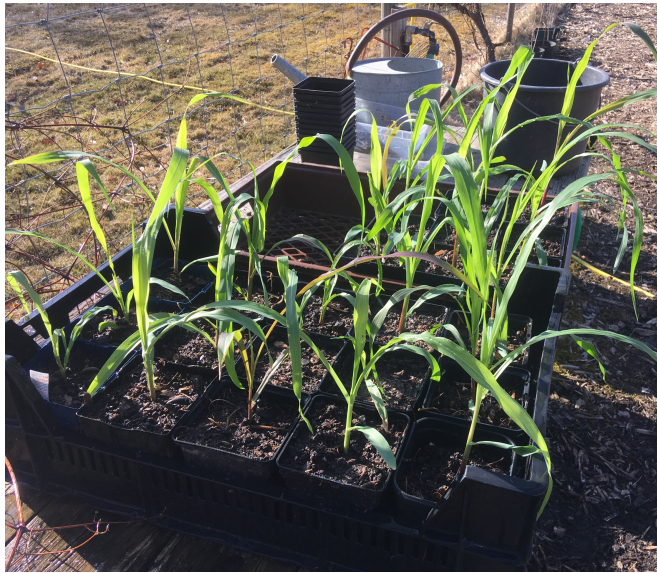
Traditionellt kanderar man doftviol och använder till dekoration av bakverk, men jag tycker det är finare och fräschare att använda dem färska som dekoration av efterrätter. Men det är klart, dom håller ju längre när dom är kanderade. Men finast är dom nog på rot.

25 april

Mer sådd inne och grönsaker i kallväxthuset

Det råder delade meningar om hur tidigt man ska så majs. De flesta säger att man ska så ganska sent, men jag tycker det är bra att ha litet större plantor att sätta ut. För säkerhets skull har jag gjort både ock, sått mjölmajsen tidigt och sötmajs och popcornmajs sent.

Mjölmajsen har redan växt ur sina små papperskrukor så jag har planterat om dom eftersom det dröjer minst 5 veckor innan frostrisken är över här i Stockholmstrakten och man vågar planterat ut dem på friland. Dom ser kraftiga och fina ut, så jag röstar nog för tidig sådd och omplantering av majs. Man kan gärna sätta dom djupt när man planterar om dom, då blir dom stadigare. Dom har en tendens att tippa omkull om krukan är för liten. Tror att det skulle funka bra med gamla mjölkkartonger, men jag har redan satt tomater i de havreyoghurt-kartonger jag hade. Det gäller att komma ihåg att göra hål i botten, annars drunknar växterna.

Nästa år blir det ingen popcornmajs för min del. Det var kul att prova och popcornen blev spröda och goda, fast väldigt små. Det kallades ju för minimajs. Jag har några frön över sedan förra året, och jag har väldigt svårt att kasta frön och plantor – det är väl därför det blir så överfullt i odlingarna. Men min svägerskas barnbarn, 7 år, tycker det är spännande att odla, så jag sår och tänker ge plantorna till honom.

Jag har sått en hel massa i odlingsrummet, både ätbart och blommor till rabatter eller som snittblommor. Jag har sått: Salladsbasilika med basilikablad stora som salladsblad, vanlig storbladig basilika, sockermajs, popcornmajs, rödmalva, vit lejongap, en omgång till med rosenskära och astrar, istället för dom som mössen ätit upp (totalt har vi fångat 7 möss!) klockpajrika. Grönkål och röd spetskål är omplanterade i små papperskrukor. En liten planta jätteverbena har kommit upp (den brukar alltid vara knepig att få att gro) och har planterats om. I lådan med fjällkvanne har ett blad kommit upp, vet inte om det är kvanne eller något annat men har planterat om plantan i egen kruka i alla fall.

Det är så fullt i det uppvärmda växthuset att vi fått köpa fler pallbockar som vi kan göra tillfälliga hyllor av genom att lägga ett par plankor över dom. Det har varit ganska kallt på nätterna, ofta frost, och trots fläkten har temperaturen gått ner till 6 grader i växthuset på natten. Tomaterna vill helst ha runt 10 grader, men det är ingen katastrof. Jag tror det ska bli litet varmare framöver. På dagarna blir det 25-30 grader om man inte vädrar.

I kallväxthuset har rädisorna börjat komma upp, och förödlad Mini-Pak Choi som jag planterat ut ser ut att trivas. Jag provade att dels sätta de små plantorna en och en, och del sätta dom i grupper. Får se hur det funkar. Plocksallat och spenat har inte tittat upp än. Det dröjer ca 5 veckor innan dessa grödor ska ersättas av gurkor, när frostrisken är över. Det brukar vara kring nationaldagen.

Tjälén har fortfarande inte gått ur jorden i odlingslådorna men jag kan få ner jordtermometern 5 cm i jorden och där är temperaturen 7 grader. Hoppas kunna så bondbönor och palsternacka om ett par dagar, och sätta matlöken. Vitlöksblasten har kommit upp ca 5 cm.

Sommarvattnet är igång nu. Det hade frusit i slangen som går under infarten, men efter några dagar har det tinat. Skönt att ha vatten i kranen ute i grönsakslandet och slippa gå ända ner till sjön för att fylla vattenkannorna.

29 april

"Soil blockers"

Jag hade aldrig hört talas om "Soil blockers", men sen såg jag en video (eller snarare lyssnade medan jag krattade) med Sara Bäckmo (känd odlingsprofil) där hon pratade om att hon hade provat detta för några år sedan. Då tyckte hon att det var litet meckigt, så det hade inte blivit så mycket av det hela, men nu skulle hon prova igen. Så jag kollade på Youtube och där fanns flera bra instruktionsvideos. Jag tyckte det verkade praktiskt och spännande att prova. Principen går ut på att man pressar små odlingskuber av blöt torvblandad jord, ca 2 cm i diameter, och i dom sår man fröna. När fröna grott planterar man om dom i större "soil blocks" som har ett fyrkantigt hål där den lilla kuben passar precis.

Det finns flera fördelar med detta system. Man slipper köpa och lagra pluggbrätten och krukor. Rötterna blir automatiskt rotbeskurna, dvs de skickar inte ut långa rötter som trasslar in sig i varandra. Man stör inte de små rötterna genom att plantera om dom på traditionellt sätt. Dessutom är det lättare att beräkna hur många plantor det blir. Kruxet är väl att få krukorna att hålla ihop. Det krävs nog litet träning. Vi får se hur det går.

Det finns flera olika storlekar på själva pressarna och det var inte så lätt att hitta något företag i Sverige som säljer Soil blockers, men Växtverket i Göteborg hade. Så efter några dagar kunde jag hämta mitt paket. Har även köpt hem ogödslad torv och planteringsjord. Så nu är jag beredd, när det blir dags att så

Jag har rensat de odlingslådor som inte varit täckta med gräsklipp under vintern. Dessutom har jag rensat ca en halv kvadratmeter runt "fru Minikiwi", som var full av kirskaål. Jorden var som armerad av kirskaålrötter. Jag litar inte på att jag fått bort allt, så jag tänker täcka jorden med svart plast, och sedan täcka plasten med jord så man slipper se den. Däremot verkar både kirskaål och brännässlor som växte kring växthusen ha tynat bort. Nästan för bra för att vara sant. 😊